

BALATONFÜREDI VITORLÁSTELEPEK IV.

RÁCZ JÁNOS

A MAGYAR VITORLÁS SZÖVETSÉG TELEPE

A mai közforgalmú kikötő mólójától nyugatra 700 m-re, a Zákonyi Ferenc utca 8. szám alatt terül el a Magyar Vitorlás Szövetség telepe és kikötője, túlnyomóan bérhelyekkel (korábban Népstadion és Intézményei Balatonfüredi Vitorlástelep és Edzőtábor, majd Balaton Általános Olimpiai Központ). A bejáratot a Hajózási Szabályzat szerinti kitűzéssel látták el. Az északi partfalon készült a 2,5 tonna teherbírású daru. Előtte egy déli irányban benyúló vendégmóló van, ennek oldalán épült a beton sólya. A kikötő déli oldalát védő szórt kövezésű mólórészen és az ezzel párhuzamos stégeknél található hajóállásokhoz a kikötő nyugati oldalán lévő hídon lehet kijutni (itt kezdődik a szomszédos, korábbi OMFB kikötő). 160 cölöpös kikötőhely épült ki, igen jól védett minden időjárási körülmények között. A kikötőben vendéghelyek vannak a nyugati oldal külső végén. 24 órás a portaszolgálat. A telepen nagy sátor alatt bár és étterem is üzemel, a bejárat mellett hajófelszerelési bolt nyílt.

A Magyar Vitorlás Szövetség a hazai túra- és versenylvitorlázás vezető testülete, sokat tesz a sportág eredményes továbbfejlesztése, az utánpótlás-nevelés, a vitorlássport magyarországi népszerűsítése érdekében. Az Országos Bajnokságokon kívül több kiemelt versenyt is szervez a Balatonon. A sportcélú vitorlázás története régi időkre nyúlik vissza, az első sportvitorlást a walesi herceg bocsátotta vízre 1640-ben, Angliában 1660-ban már versenyt is rendeztek. Az első vitorlársklubot Nagy Péter orosz cár alapította, az első nyílt vízi versenyt 1771. augusztus 29-én rendezték a La Manche-csatornán. Az Osztrák-Magyar Monarchia sporthajózása elsősorban a nagyobb belvizeken alakult ki. Ausztriában az Attersee-n, majd a Wolfgangsee-n, Magyarországon pedig a Balatonon. A sportvitorlások gyártását az Attersee mellett Johann Ratz hajógyára, a Balaton mellett pedig az angol hajóépítő, Richard Young balatonfüredi gyára kezdte meg. 1906 tavaszán az atterseei hajógyárból Balatonszemesre érkezett az első, 6 m hosszú osztályon kívüli jolle dr. Fináczy Béla megrendelésére. Ettől kezdve a Wolfgangseeről is egyre több hajó került a Balatonra. A tengeri sportvitorlázásban fontos az 1891-ben Polában (ma Pula / Horvátország) alapított Császári és Királyi Jachtraj (K.u.K. Yachtgeschwade), amely a Cs. és Kir. Haditengerészet sporthajó-különítménye volt. Az utolsó fennmaradt

hajója, a csodaszép és eredményes Tramontana 8mR még ma is szeli a Balaton hullámait.

Az 1906-os londoni Nemzetközi Hajófelmérési Konferencián számos európai vitorlás szervezet képviseltette magát. Ausztria-Magyarország, Dánia, Finnország, Franciaország, Németország, Nagy-Britannia, Hollandia, Belgium, Olaszország, Norvégia, Spanyolország, Svédország és Svájc küldöttei egységes, versenyhajókra vonatkozó felmérési szabályzatot kívántak létrehozni. A januárban és júniusban megtartott üléseken alakult ki a „Metre Rule; racing rules of sailing”, egy olyan nemzetközi szabály, amely valamennyi európai ország számára elfogadható. 1907 októberében megalakult a Nemzetközi Yacht Verseny Szövetség, az International Yacht Racing Union Párizsban, ahol a delegáltak ismét találkoztak, hogy egységesítsék a versenyzési és elsőbbségi szabályokat. Az IYRU létrehozásában szerepük volt Ausztria-Magyarország küldötteinek is. Végül 1996-ban névváltoztatással jött létre a Nemzetközi Vitorlás Szövetség (International Sailing Federation, ISAF), Southampton (Hampshire, UK) székhellyel, 116 tagoroszággal, 82 hajóosztállyal.

1912-ben az IYRU felvette a Magyar Yacht Clubot (az egykori Stefánia Yacht Egyletet) a tagjai közé, és megbízta a sporthatósági teendők magyarországi ellátásával. A gróf Széchenyi Emil vezette egyesületnek 1913-tól Királyi Magyar Yacht Club volt a neve. Az első világháború kitörése után a magyar klubot, ahogy a központi hatalmakhoz tartozó országok egyesületeit is kivétel nélkül, kizárták a nemzetközi szövetségből. Csak 1924-ben vették fel újra a tagok közé. A magyar vitorlás sport az 1920-as évek második felében indult igen dinamikus fejlődésnek. Szaporodtak a vitorlások, a kikötőhelyek és az egyesületek, versenyhajók is, rendszeresen vitorlásversenyeket rendeztek. 1928-ban az amszterdami olimpiai játékokon már magyar vitorlássportolók is indultak. A versenyek iránt megnőtt az érdeklődés, a vitorlázóknak igényük volt ismétlődő regattákra, a vitorlás egyesületek erősödése, a hajóosztályok szervezésének és a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének szükségszerűsége magával hozta egy magyarországi vitorlás szövetség megalakulásának szándékát. 1929. december 3-án hosszú évek előkészítő munkája eredményeként megalakult a Magyar Vitorlás és Yacht Szövetség

(MVYSZ) Budapesten, a Mészáros u. 19. szám alatt. Az alapító klubok a következők voltak: a Királyi Magyar Yacht Club (KMYC), a Balatoni Yacht Club (BYC), a Magyar Atlétikai Club (MAC) motorsport és vitorlázó osztálya, a Keszthelyi Csónakázó és Korcsolyázó Egylet jogutódjaként a Keszthelyi Yacht Club (KYC) és a Velenceitavi Vitorlás Yacht Club (VVYC). A szövetséghez később csatlakozott a többi egyesület. A szövetség első elnöke gróf Széchenyi Emil lett. Alelnökké dr. Ugron Gábort és Véghegyi Dezsőt választották, a vezértitkár dr. Klöss Károly, a kapitány pedig Grofcsik János volt.

1944-ig virágzott a magyar vitorlázósport, sorra alakultak a klubok. A szövetség második elnöke, Ugron Gábor idején, 1932 és 1942 között igen fontos, az európai vitorlázásban élenjáró programokat indítottak. A Balatonon létrejöttek a klasszikus vitorlásflották, felvirágzott a versenyvitorlázás, megszervezték az első Kékszalagot, Csillagtúrát, Keneze – Keszthely versenyt. Rendszeresek lettek a nemzeti bajnokságok is az egyes hajóosztályok számára, az első országos bajnokságot 1932-ben rendezték meg. 1933-ban a Balatonon tartották a vitorlázás történetének első Európa-bajnokságát 22 m²-es verseny jolléban, majd 1935-ben dingiben is európai házigazda lett Magyarország. A magyar vitorlázóknak fontos szerepe volt az Európai Vitorlás Szövetség (European Yacht Racing Federation, EYRF) megalapításában is, ez 1936-ban jött létre Berlinben, Magyarország az alapító nemzetek között volt.

A második világháború után a magyar vitorlás sport fejlődése azonban megakadt, mert a kommunista államvezetés üldözte a „fehér nadrágos úri sportot”. Sokáig a gazdagok sportjának tartották, a magyar vitorlázás hajnalán még valóban főként vagyonos főurak és főnemesek üzték. Később azonban sokak számára hozzáférhetővé vált, egyre több kisebb hajó jelent meg a Balatonon, a kevésbé tehetősebbek is megismerkedhettek a vitorlázással. Az 1930-as években már több mint 400 regisztrált hajó volt Magyarországon, és évente 100 versenyt rendeztek, a magyar vitorlázók nemzetközi versenyeken is kiválóan szerepeltek. A sportág az 1948-tól kialakuló diktatúra éveitől mégis megtúrtta vált, a fejlődéshez nélkülözhetetlen segítséget nem kapta meg. 1945-ben megalakult a Magyar Vitorlás Szövetség, ám 1948-ban a szövetséget feloszlatták, és Németh István elnökletével megalakult az Országos Társadalmi Vitorlás Szövetség. Csak 1957 óta működik újra a Magyar Vitorlás Szövetség (MVSz).

A szövetség a tagegyesületek szervezete, az egyes vitorlázók egyesületi tagságukon keresztül illeszkednek a szervezetbe. Megalakulása óta 2014-ig 19 elnök vezette a szövetséget. Ma a vitorlás szövetségnek közel négyezer tagja, 126 tagegyesülete van, minden szezonban mintegy kétszáz vitorlás versenyt rendeznek. A vitorlázók 50-55 különböző kategóriában, hajóosztályokban versenyeznek az országos bajnoki címekért. A magyar szövetség aktívan kapcsolódik a nemzetközi versenyélethez is. A Balatonon évente több alkalommal is sor kerül különféle hajóosztályokban világ- és Európa-bajnokságokra, illetve Európa Kupa futamokra, rangos nemzetközi versenyekre.

A szövetség kikötőjéhez tartozó parti telek húsz-ezer négyzetméteres. Különböző sajtóorgánumok zavaros cikkei jelentek meg róla, tele vádakkal és találgatásokkal, Simicska, Közgép, Swietelsky, magánbefektető bevonásával hasznosított állami vagyont, bűjtött privatizációt, ezek hívószavak az újságírók számára. Például „a kétségkívül értékes, part menti telket az állam átadta a füredi önkormányzatnak, amely úgy döntött, hogy a Közgép, a Swietelsky és a Solum Invest konzorcium üzemeltetheti és fejlesztheti a létesítményeket ... A pályázatot 2012 decemberében írták ki, 30 napos határidővel. A nyertes konzorciumon kívül senki sem indult” (Népszabadság, 2013. május 14.). Más forrás szerint „Balatonfüred 2012 őszén ingyen megkapta a korábbi olimpiai központ kikötőjét az államtól ... Pályázatot írtak ki a terület hasznosítására, az egyetlen induló évi 15 millió forintért kapta meg határozatlan időre a húsz-ezer négyzetméteres balatonparti telket, amire hárommilliárdból szállodát épít” (Így szerzett magának vitorlaskikötőt a Közgép Balatonfüreden /<http://444.hu/2013/05/02/kozgep-vitorlaskikoto-balatonfured/>). Mára a kedélyek megnyugodtak, a telepen és a Magyar Vitorlás Szövetségben hasznos, alkotó munka, a sikeres versenyzés feltételeihez, feladataihoz nélkülözhetetlen tevékenység folyik.

A szövetség vezető testületének jelenlegi tagjait a rendes tisztújító közgyűlésen 2013 májusában választotta a tagság a 2017 májusáig tartó négyéves időszakra. Az MVSz elnöke dr. Kollár Lajos lett, a társelnök Wossala György. Az elnökség tagjai: Böröcz István, Brencsán Ábel, Damokos László, Litkey Farkas, Papp István, Rutai István, Siklósi Máté, Sükösd Balázs, Váradi Imre és Zentai István. Az új vezetés igen rossz anyagi körülmények között vette át a sportági szakszövetséget, mára pozitív változások láthatók, és nemcsak az élsportban. Sikerült a sportág szervezeti rendszerét és anyagi helyzetét is

megszilárdítani, ledolgozni az MVSz teljes adósságállományát. A versenyeredményeket tekintve az elmúlt évek egyik legsikeresebb időszaka volt a 2014. év. A szövetség sajtótájékoztatója szerint 2015-ben a Magyar Vitorlás Szövetség mintegy húsz százalékkal magasabb költségvetésből gazdálkodhat, a versenysportra szánt összeg 30, az utánpótlás nevelésének forrásai pedig 25 százalékkal nőnek. A sportág támogatóinak köre folyamatosan bővül. A szövetség jó kapcsolatot ápol Balatonfüred önkormányzatával is, melyet együttműködési szerződés aláírásával erősítettek meg. Folyamatos fejlesztések zajlanak, bevezették a sportág teljesen új alapokra helyezett informatikai rendszerét, amely megkönnyíti a versenyekre a nevezéseket, a regatták lebonyolítását, és a ranglisták összeállítását. Az

Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) és a MOB támogatásával új mentő- és rendezőhajót vásároltak.

A szakmai munka elismeréseként az MVSz, a magyar vitorlás egyesületek és a hajóosztályok magyar szervezetei egyre több világversenyt rendezhetnek a Balatonon. Újdonság, hogy 2015-ben az MVSz a tőkesúlyos nagyhajók legtöbb osztálya számára egy helyen és időben, összevontan szervezi meg az Országos Bajnokságot. A Magyar Olimpiai Bizottság és a vitorlázás iránt elkötelezett szponzorok támogatásával új utánpótlás-nevelő program indult az „MVSz által elismert vitorlás iskolák” rendszerében. A szakemberképzésben az MVSz szorosan együttműködik a Testnevelési Egyetemmel és a Nemzetközi Vitorlás Szövetséggel.

A szövetség kikötője napjainkban